

ČESKÝ SVAZ CHOVATELŮ MASNÉHO SKOTU

Těšnov 17, Praha 1, 110 00, tel: 221 812 865

email: info@cschms.cz, www.cschms.cz

Zápis z jednání RPK dexter

9.12.2022 Humpolec

Přítomní členové RPK: Žďárský, Šedivý, Martinek

Online: Roden

Omluveni: Matějčková (nevyžila online připojení)

Zaměstnanci: Birovaš

Program jednání

1. Příprava výstav Národní výstava ČSCHMS Brno 2023 a Země živitelka 2023.
2. Návrhy změn Šlechtitelského programu plemene dexter, vyplývající z jednání Klubu chovatelů plemene dexter konaného 15.10.2022.
3. Různé

Průběh jednání:

1) Příprava výstav Národní výstava ČSCHMS Brno 2023 a Země živitelka 2023.

1a) Země Živitelka

Žďárský informoval o právě proběhlé schůzce na Výstavišti ČB, které se zúčastnil spolu se zástupci Jihočeského chovatele (garanta výstavy). Peníze od MZe budou na výstavnictví v příštím roce pokráceny, ale Země Živitelka i Národní výstava v Brně jsou pro MZe prioritou. Výstaviště v ČB potvrdilo, že expozice zvířat je jedno z priorit a o výstavu dextrů mají zájem. Jako hlavní výstava pro plemeno dexter tedy zůstává Země Živitelka v termínu 24. - 29.8.2023. Jarní Brno má sloužit jako nácvik.

Roden: pro hodnocení v Budějovicích by bylo vhodné pozvat bonitéra z Dánska, ze kterého se mnoho zvířat dovezlo a je chovatelsky nejbližší. Bylo by dobré oslovit Ing. Káčera a za jeho pomoci pak pozvat bonitéra. Na tomto bodu je shoda napříč celou RPK.

Předpokládané výstavní kategorie:

- Telata: zvířata narozená v období: 1.10.2022 – 30.6.2023
- Jalovice: zvířata narozená v období: 1.10.2021 – 30.9.2022
- Mladí býci: zvířata narozená v období: 1.10.2021 – 30.9.2022
- Krávy
- Starší PB: uchovnění v roce 2022 a dříve

Po výstavě by bylo dobré uspořádat sladění oka, které povede zahraniční bonitér. Předpokládá se účast nejen chovatelů, ale i inspektorů ČSCHMS. Sladění oka bude probíhat po vlastní výstavě (v jiný den).

1b) Národní výstava hospodářských zvířat

Žďárský: je třeba se rozhodnout jakou formou bude nacházející výstava v Brně, které je v termínu 22.-26.4.2023. Jestli bude pouze komentovaná a nebo soutěžní přehlídka, záleží na počtu přihlášených zvířat. Možné kategorie jsou vzhledem k telení tyto:

- Jalovice: zvířata narozená v období: 1.10.2021 – 30.9.2022
- Mladí býci: zvířata narozená v období: 1.10.2021 – 30.9.2022

Vzhledem k tomu, že není jisté, že soutěžní přehlídka bude, jako rozhodčí bude osloven některý z inspektorů. Uzávěrka přihlášek bude 12.3.2023. Navážení zvířat bude nejspíše ve dnech 20.+21.4.2023. Plemeno dexter má zájem o svůj stánek – Žďárský domluví s tajemnicí Vydrovou.

2) Návrhy změn Šlechtitelského programu

Žďárský přednesl úvod do problematiky a v úvodních pasážích Šlechtitelského programu (ŠP) upozornil na několik nepřesností, které je třeba lépe formulovat. ŠP bude přepracován formou změn a bude rozeslán k připomínkování ostatním členům RPK a poté na vědomí chovatelům. Některé statě byly diskutovány již na této RPK:

- **Úhlení paznehtu** – je opravdu úhel předního paznehtu mnohem ostřejší než u jiných plemen?

Šedivý: platí pravidlo, že úhel je mnohem ostřejší

Žďárský: představil dokument z Velké Británie, který se popisem nejen paznehtů zabývá. Popis spočívá v posouzení v biologické škále (1-9 bodů).

Roden: u zvířat nemá být vidět „lyže“, nutnost korekce. Je třeba se držet fyziognomie zvířat a nechovat na extrémní úhlení paznehtu

Tento znak je třeba rozdiskutovat s chovatelskou veřejností, získat zkušenosti ze zahraničí, případně přikročit k jeho sledování.

- **Charakter zvířat:**

Roden: je nutné zachovat klidný temperament zvířat

Birovaš seznámila členy RPK s metodikou hodnocení temperamentu při vážení 210 denní hmotnosti. V návazné debatě byl diskutován nejvhodnější věk pro hodnocení povah zvířat.

Šedivý se nejvíce přiklání k hodnocení až při vážení roční hmotnosti, kdy je zvíře mnohem vyspělejší a přišlo do styku s mnoha podněty.

Roden: hlavní selekce je na chovatelích, ale je otázka, jak je/bude úspěšná. Je však možné nechat posouzení, a hlavně následnou selekci na inspektorech?

Žďárský: ve svém chovu vidí jasné rozdíly mezi zvířaty. Proto je nutné ty nevyhovující charakteru nepouštět dále do plemenitby.

Závěr: Povaha by se měla u zvířat sledovat. V odůvodněných případech je možné agresivní či příliš bázlivý temperament vyřadit.

- **Mateřské vlastnosti:**

Jde zejména o to, jaké hmotnosti se v rámci KUMP u plemene dexter váží a jestli slouží jako podklady pro vyhodnocení mateřských vlastností.

Žďárský navrhnul možnost měřit obvod hrudníku + vážit hmotnost při narození a připravit tak data pro následné přepočty přímo pro plemeno dexter. Vyzývá i ostatní chovatele k zapojení do tohoto projektu.

Birovaš referovala o možnosti se zapojit do projektu sledování znaků vemene a temperamentu matky, životaschopnosti telat.

- **Vážení telat:**

Cílem jsou 3 kvalitní parametry pro růst – hmotnost při narození, odstavová (hmotnost ve 210 dnech) a roční hmotnost. Otázka je, jak motivovat chovatele, aby více vážili. Jestli to má být na dobrovolné bázi či jako povinnost.

Žďárský: klub zastřešuje plemenařící chovatele a ti potřebují relevantní data

Roden: pokud půjde o povinnost, mohou mít problémy začínající chovatelé, ale co nejvíce vážení je třeba

Šedivý: mnoho lidí nemá ani správnou technologii a vhodné pracovník, je třeba vše zvážit, aby i nadále bylo plemeno atraktivní.

Podle momentálně platného ŠP v bodu 4.2.2. Ukazatele růstové schopnosti je jednoznačně uvedena povinnost hlášení porodní váhy, vážení a měření v 210 a 365 dnech věku. Váha a míra ve 120 dnech není povinná, ale doporučuje se. RPK se dohodla, že ve vztahu k posouzení standardu (nejen bílé znaky), je nutné, aby zvířata viděl inspektor. Proto pro zápis do PK musí být provedeno vážení a měření ve 210 nebo 365 dnech. Přesto by se mělo stát standardem, že jsou zvířata vážena na obě hmotnosti. Dojde tak k zpřesnění dat do výpočtu PH a i při dopočtu na roční hmotnost.

- **Hodnocení exteriéru:**

U zvířat, u kterých je alespoň 1 rodič bezrohý, je testování bezrohosti povinné.

- A) Barva: Všechny barvy jsou rovnocenné. Některé barvy nejsou již tak „čisté“, ale bez konzultace se zkušenějšími chovateli a posuzovateli ze zahraničí není nic k řešení.
- B) Bílé znaky: problém je určit co je malý rozsah – do 10 cm², vemeno se bere jako celek
Další problém je určit co je břicho – nejlépe definovat dle růstu chlupů
Pupek – bílá barva do pupku – nutno zkonzultovat s dalšími ŠP v zahraničí
U červené barvy se nebere zřetel na barvu slabin, pokud není bílá
Bílý střapec: tolerován, do budoucna nejlépe eliminovat.
- C) Výška zvířat: býci - 118 cm ve dvou letech, potřeba definovat u samic

- **Odchov plemenných býků:**

Nyní formou odchovu u chovatele, ale i nového majitele, pokud byl býček prodán do 12 měsíců věku.

Žďárský: chovatel by měl býčky i odchovat a prodávat výsledek své práce, proto není pro uchovňování býků u majitelů. Tento názor odhlasovali všichni přítomní členové RPK.

RPK rozhodla zrušit možnost odchovu býků u nového majitel. Odchov plemenných býků bude nadále pouze v režimu odchovu u chovatele s platností od 9.12.2022.

- **Uchovnění plemenných býků:**

Požadavek klubu byl 12-36 měsíců. Vzhledem k tomu, že jedním z požadavků na plemeno dexter je jeho ranost, tak se jako ideální věk pro uchovnění jeví 16-18 měsíců.

RPK se usnesla na minimální věk pro uchovnění býků je 12 a maximální věk je 24 měsíců. Toto platí pro zvířata narozená po 1.10.2021.

- **Testování chondrodysplazie:**

Nyní je povinnost při zápisu do PK mít u zvířat test. Od 1.1.2023 zůstává povinnost testovat pouze importovaná zvířata. RPK má povinnost si 2x ročně vyžádat statistiku výskytu chondrodysplazie v ČR.

- **Výška těla:**

Jako ideální výška se z tabulek jeví výška odpovídající 6 bodům. 3 a méně bodů by mělo být vylučující, stejně jako 10 bodů. Je otázka, jak se zachovat k 9 bodovým zvířatům. Chybí data pro relevantní hodnocení. Proto RPK žádá převážení / přeměření dospělých plemenných býků, aby bylo možné se rozhodnout.

- **Příbuzenská plemenitba:**

U plemene dexter může být již v první generaci. Při použití příbuzenské plemenitby v 1. generaci má chovatel oznamovací povinnost směrem k RPK před jejím vlastním použitím.

3) Různé

- Klubová trika + košile: je nutné určit kdo a do kdy. V lednu budou mezi členy RPK rozeslány konkrétní návrhy.
- Birovaš: v únoru / březnu (bude upřesněno) přijede ze Skotska dlouholetá chovatelka dextrů a zároveň technička pro měření nejdelšího zádového svalů – možnost uspořádání chovatelské debaty
- Zástupce plemene ve výboru ČSCHMS
Dle stanov není předseda klubu zároveň zástupce ve výboru. Klub konaný 30. dubna 2022 si jako zástupce nominoval Žďárského. Pokud by měl být předseda zároveň zástupce ve výboru, je nutné udělat další volby. Pak je možné si také zvolit jeho zástupce. Do té doby je zvoleným zástupcem do výboru Svazu Luboš Žďárský.

Zapsala Alena Birovaš

Ověřil Luboš Žďárský